

SENTÈNCIA

En nom del Poble Andorrà.-

A la vila d'Andorra la Vella, el 24 de juliol del 2018

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY, i els magistrats M.I. Sr. Vincent ANIÈRE i M.I. Sr. Jaume TOR PORTA, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- El dia 27-1-2017, la representació processal del Sr. S.E.D.F.M. formulava demanda pel procediment laboral contra la societat A, SL (A, SL) en reclamació d'havers laborals i indemnització fonamentada en les disposicions de l'art. 98 del Codi de Relacions Laborals (en endavant CRL), sol·licitant es dictés Sentència condemnant a la societat defenent al pagament de la quantitat total de 158.441,04.- €, juntament amb els interessos legals generats a comptar de la data de la contesta a la demanda i la totalitat de les despeses judicials que li siguin ocasionades per la seva tramitació, incloent les derivades de la intervenció d'advocat i

procuradora. Per altressí interessava que la demandada també fos condemnada a cotitzar prop de la CASS l'import principal reclamat.

Per escrit de 14-2-2017, la representació processal del demandant indicava haver rebut una transferència de la contrapart per import de 4.000.- € de tal manera que reduïa la seva reclamació fins la suma de 154.441,04.- € tot i mantenint les seves restants pretensions.

II.- El 22-2-2017, la representació processal de A, SL, presentava escrit de contesta a través del qual s'oposava a les pretensions de l'actor tot i sol·licitant es dictés Sentència desestimant la demanda, imposant a la part adversa les costes judicials causades, incloent dins d'elles els honoraris d'advocat i de procurador, així com qualsevol altre despesa que porti causa del present procediment.

Subsidiàriament, en l'hipotètic cas que s'estimessin les pretensions de l'adversa, indicava que s'havia de tenir en compte que el càlcul de la reclamació que efectuava la contrapart era erroni i que no es podia condemnar la seva representada a satisfer els import reclamats, sostenint que el càlcul correcte era aquell que es descrivia en el fet 8è de l'escrit de contesta a al demanda.

III.- Una volta practicades les proves considerades pertinents i evacuat el tràmit de conclusions, el 28-3-2018, es dictava Sentència amb la següent part decisòria:

“DECIDEIX: que desestimant Íntegrament la demanda principal interposada pel Sr. S.E.D.F.M. contra la societat mercantil andorrana per participacions "A, S.L.", ha d'absoldre i absol lliurement a la darrera de tots i cadascun dels pediments efectuats de contrari, amb imposició de les costes processals d'aquesta instància segons s'ha determinat en el darrer Considerant”.

IV.- Contra aquesta resolució ha interposat recurs d'apel·lació la representació processal del Sr. S.E.D.F.M. demanant es dictés Sentència disposant la seva revocació i que es dicti una nova Resolució en el sentit de condemnar a l'adversa a satisfer al seu representat la suma de 154.441,04.- € més totes les despeses processals derivades de la tramitació del present plet en les seves dues instàncies, incloent els honoraris d'advocat i de procurador.

La part recorreguda pel contrari interessa la desestimació del recurs interposat amb íntegre confirmació de la decisió recorreguda el tot amb imposició a la recurrent de les costes d'aquesta alçada.

Ha actuat com a magistrat ponent el M.I. Sr. Jaume TOR PORTA.

FONAMENTS DE DRET

I.- S'admet per ambdues parts litigants que en el decurs del mes de novembre del 1997, el Sr. S.E.D.F.M. iniciava una prestació laboral per compte de la mercantil A, SL en qualitat de responsable i coordinador dels restaurants que aquesta darrera explotava així com dels restaurants que també pertanyien a la mercantil B, SL tenint ambdues mercantils els mateixos socis (Srs. J.J. i A.D.). No es discuteix tampoc que en el decurs del mes de novembre de 2016, la mercantil A, SL venia a la societat C, SL els comerços (D I i II – es tracta dels restaurants de la cadena E-) i que aquesta darrera va conservar tots els llocs de treball de l'empresa a excepció d'aquell que corresponia al Sr. S.E.D.F.M. el qual en atenció a les especificitats i salari associat no desitjava mantenir.

La part demandant sostenia que el dia 22-12-2016 havia estat acomiadat verbalment per la Sra. J.J., amb el benentès que aquesta li havia comunicat que tant bon punt rebés les sumes acordades amb C, SL per la venda dels negocis indicats, li abonaria una compensació de 100.000.- € en agraïment per la dedicació prestada durant 19 anys, remetent-li no obstant en aquell mateix acte la quantitat de 4.902,50.- € en concepte d'acompte. Amb aquesta finalitat referia que va signar, sense ni tant sols llegir, el document que li era lliurat per la contrapart creient que es tractava d'un rebut relatiu a aquest darrer import, el tot per raó de la confiança íntima que mantenia amb la contrapart. Dies més tard però va poder observar com l'esmentat document en realitat va ser redactat com si d'un desistiment laboral per part del treballador es tractés, però que aquesta no era la realitat. En un altre ordre d'idees, indicava que quan intervenia la resolució del contracte de treball romanien pendents de pagament diferents havers laborals en concepte d'hores extraordinàries (23.547,40.- €) i vacances (4.435,20.- €).

La representació processal de la part defenent s'oposa a aquesta argumentació insistint en que havia estat el treballador qui de manera voluntària havia desistit del seu lloc de treball el dia 30-11-2016 atorgant amb aquesta finalitat el document que en la demanda s'acompanya tot i insistint en que el desistiment del Sr. S.E.D.F.M. havia causat un important perjudici per a l'empresa com sia que no ha pogut contractar altre treballador amb la seva vàlua professional. Afegia que per la pròpia prestació laboral de l'actor, aquest era coneixedor dels processos de recursos humans doncs en definitiva era el responsable de les contractacions i acomiadaments del personal dels diferents comerços que havia explotat. Referia que en cap moment en la demanda es pretenia la nul·litat per un eventual vici del consentiment del document de 30-11-2016, i això no es feia per quan el Sr. S.E.D.F.M. havia desistit del seu lloc de treball. Accessòriament també s'oposava als havers laborals reclamats en

la demanda, com sia que el treballador en el document de 30-11-2016 admetia percebre per aquest concepte la suma de 4.902,50.- €.

II.- La sentència recorreguda desestima íntegrament la demanda en considerar que el treballador admetia haver signat la carta de 30-11-2016 on clarament s'indicava que la relació laboral s'extingia per la seva pròpia voluntat amb efectes a comptar de la data indicada, rebent en aquella data la suma de 4.902,50.- € en concepte de quitança laboral corresponent a salari, dies festius, vacances remunerades i hores extraordinàries. Afegia que mentre el Sr. S.E.D.F.M. treballà per la defenent s'encarregava de la contractació de personal de l'empresa i en el seu cas dels comiats de tal manera que no es podia admetre que pogués ser una persona aliena o profana als requisits que legalment havien de concórrer al moment d'extingir-se un contracte de treball. Es raonava que per part del demandant, no s'havia realitzat cap mena d'esforç probatori per a justificar les seves pretensions, tot i recordant que la signatura de la quitança intervenia des d'una perspectiva extintiva però també permetia a les parts alliberar-se de les obligacions que en la mateixa es contemplaven. En tot cas referia que la manca de diligència en què el demandant havia actuat no li permetia ara pretendre la protecció del sistema judicial.

Quant als havers laborals referia que el treballador es trobava vinculat pels seus propis actes i en el present supòsit aquests eren inequívocs a partir del moment en que havia acceptat cobrar la suma de 4.905,50.- €. En tot cas referia que cap prova existia que permetés concloure en que els seus havers laborals eren superiors a aquells que s'incloïen en la quitança.

III.- La representació processal del Sr. S.E.D.F.M. s'alça contra aquesta decisió sostenint que la valoració de la prova realitzada pel Tribunal unipersonal del Batlle era inadequada doncs la decisió

recorreguda es fonamentava en les previsions del document 2 d'aquells que acompanyaven la demanda, tractant-lo com si d'una carta es tractés quan en realitat corresponia a un document de quitança elaborat per l'empresari en absència del treballador i que a posteriori li era sotmès. En tot cas discrepava de les afirmacions de la Sentència dictada per l'Hble. Sr. Batlle afirmant que en mèrits de les disposicions dels articles 95 i 96 del CRL el desistiment del treballador ha d'intervenir per carta. Afegia que la jurisprudència d'aquesta Sala era constant en defensar que el desistiment del treballador havia de provenir d'una voluntat lliure, reflexionada i inequívoca i no resultar de la intervenció de l'empresa, amb el benentès que tota renúncia d'un treballador havia de ser examinada de manera restrictiva i no ser mai presumida, de tal manera que en definitiva en el present supòsit corresponia a l'empresari provar el desistiment voluntari del treballador, sense que cap prova obrés en les actuacions. Al respecte del document de quitança sostenia que el mateix era ple d'irregularitats: estava predatat per a fer-lo correspondre a la data en que s'havia donat de baixa el treballador prop de la CASS, no es desglossa els concrets havers laborals que es liquidaven. Insistia en tot cas que la signatura de la quitança indicada intervenia en un ambient de màxima confiança entre les parts el que explica que el seu representat hagués acceptat signar-lo sense ni tant sols llegir-lo i que durant la negociació per a la cessió dels negocis a la societat C, SL un dels punts destacats girava al tomb de la liquidació dels havers laborals del demandant.

En definitiva sostenia que la Sra. J.J. s'havia aprofitat de l'extrema confiança que li tenia el demandant, valent-se de la venda dels E per a desprendre's de totes les càrregues que resultaven dels contractes laborals, i sota una promesa d'una indemnització per 100.000.- € i el pagament d'una quantitat de 4.9502,50.- € va aconseguir que el Sr. S.E.D.F.M. signés la quitança laboral.

IV.- L'anàlisi de les diverses qüestions que es sotmeten en el recurs interposat, ha d'intervenir des del prisma que ofereix el document de data 30-11-2016 que s'incorpora a la demanda (foli 9) i que resa:

"Andorra la Vella, el 30 de Novembre de 2016

El Sotasignant, el Sr. S.E.D.F.M., per la present i, de mutu acord i de voluntat pròpia, deixa de prestar els seus serveis i per tant queda resolta la seva relació laboral que l'unia amb l'empresa com a treballador de A, S.L. a partir del dia 30 de novembre 2016,

Que per la present rep de A, S.L., la quantitat 4.902,50 Euros nets en concepte de quitança laboral corresponents al pagament del seu salari, dies festius de Calendari, dies festius, dies de vacances, hores extres i els pertinents acomptes amb aquesta empresa.

Que amb el cobrament d'aquesta quantitat es considera totalment saldat i finiquitat de la seva relació laboral amb l'empresa, renunciant a res més reclamar per qualsevol concepte en contra de la mateixa, per haver trobat conforme la quantitat i els conceptes detallats en aquesta quitança.

Alta Emp. 24/11/1997

Baixa Empresa: 30/11/2016

Preu Hora ef.:	18,49 €	
Preu Dia Vac.:	106,83 €	
Salari Brut Aprox: 3.204,93 €		* salari basat en 40 hores setmanals efectives

0,00 Dies Treballats	x 106,83 € N	0,00 €
0,00 Vacances Remunerades	X 106,83 € =	0,00 €
0,00 Festius Calendari	x 18,49 € =	0,00 €
1,00 Prima Extraordinària	x 5.300,00 € =	5.300,00 €

TOTAL QUITANÇA	5.300,00 €
Retenció 6,5% C.A.S.S.	-344,50 €
Acomptes Mensuals	0,00 €
Retenció IRPF 1%	-53,001
NET A PAGAR	4.902,50 €

I, perquè així consti, a tots els efectes, signo la present quitança per triplicat, a Andorra la Vella, en la data assenyalada l'encapçalament".

Aquest document és a totes llums una quitança laboral. No tant sols per quant els termes econòmics que conté són els propis a una liquidació

d'una relació preexistent, sinó també per quant així expressament s'indica en la seva part final.

Efectuada l'anterior precisió, hem de puntualitzar que la quitança laboral no és un negoci jurídic autònom que provoqui per sí mateix l'extinció de les relacions laborals, sinó que en realitat, es tracta del suport físic de dos negocis jurídics diversos: un primer de caire extintiu i altre de liquidació de les relacions preexistents. En aquest sentit, la quitança pot operar com a prova de l'extinció del contracte i de liquidació de quantitat i els seus efectes es projectaran en funció de l'abast de la concreta declaració de voluntat que la mateixa incorpori. Insistirem no obstant en que la quitança no extingeix per si mateixa el contracte de treball, sinó que actua com a mitjà de prova d'aquesta. De fet si s'examinen les causes generals d'extinció del contracte de treball (cfr. art. 89 i ss del CRL) la quitança no hi figura: es tracta d'un instrument a través del qual es documenta l'extinció, amb el benentès que únicament quan aquesta opera per mutu acord entre les parts contractants, aquesta precisió ha de ser-hi inscrita de manera imperativa (art. 99.2 CRL).

En el concret supòsit que s'examina, ha de convenir-se amb la part recurrent que el document de 30-11-2018 conté diferents irregularitats que permeten qüestionar-lo i que seguidament s'enumeren.

En primer lloc és d'observar com en aquest, es precisa que era el treballador "*de mutu acord i de voluntat pròpia*" que extingia la relació laboral. Els termes emprats fan referència però a modalitats diverses d'extinció del contracte de treball: la primera correspondria a la resolució per acord mutu de l'art. 89.b) i, en canvi, la segona al desistiment voluntari de l'art. 95 del CRL, de tal manera que no s'acaba de copsar exactament a través de quina d'elles expirava la relació laboral.

D'altra banda, els diferents mitjans de prova practicats valorats de conformitat amb el paràmetre de la sana crítica, porten a considerar que el document de quitança va ser signat pel treballador el dia 22-12-2016 i no el dia 30-11-2016 com figura en el mateix i com tot al llarg del procediment la societat demandada ha mantingut. En efecte, la Sra. J.J. (legal representant de la societat demandada) en la seva confessió en judici admetia (folis 106 en relació al foli 40) que el mateix dia en que el treballador va signar la liquidació se li va fer entrega del xec per import de 4.902,50.- €, i que en atenció a la gran confiança que entre ells existia, li demanà si el podia cobrar i deixar-li 4.000.- € per a solventar una incidència que en aquells moments va sorgir amb un client també present en l'indret. També admetia que el Sr. S.E.D.F.M. hi va accedir, cobrant el xec i tornant a l'oficina el mateix dia amb els diners que va deixar a la societat demandada (respostes a les preguntes 16, 18 i 19). En aquest context, resulta documentalment acreditat que el xec lliurat per A, SL en seguiment de la quitança laboral i corresponent al número 5192295 va ser pagat en efectiu al Sr. S.E.D.F.M. el dia 22-12-2016, el que sense lloc a cap mena de dubtes permet situar l'emissió del document en l'esmentada data i concloure simultàniament que ni la data del xec (1-12-2016) ni aquella figurant en el document de constant referència (30-11-2016) corresponien a la del seu lliurament i signatura.

Aquesta irregularitat justifica alhora que malgrat la societat A, SL hagués donat de baixa el treballador prop de la CASS el dia 30-11-2016, el dia 13-12-2016 se'l donés d'alta per compte del negoci F (titularitat de la mercantil B, SL) que pertany al mateix grup empresarial que la demandada. Malgrat tot al llarg del procediment, la representació processal de A, SL sostingui que aquest fet obeïa a un error administratiu comès per un treballador de l'empresa aquest aparell argumental ha de ser rebutjat. En primer lloc si s'examina els documents de sol·licitud presentats (folis 193 i 194) s'observa com la titular administrativa o representant del negoci és la

Sra. J.J. de tal manera que a manca de prova contrària s'ha de presumir que qui realitza les declaracions era la mateixa. D'altra part s'extreu que en el document d'alta s'efectuava una precisió relativa a la retribució bruta anual estimada (1.354,72.- €) i en el mateix document que ha estat incorporat per la part demandada (foli 86) s'insereix la menció 503002 "CAP PARTIDA" el que requereix d'una classificació de l'activitat del treballador acord amb les definicions contingudes en el Reglament regulador de la classificació nacional d'ocupacions (BOPA 8-11-2004). No es pot arribar a entendre com un administratiu de l'empresa podria disposar de la informació necessària per a realitzar individualment aquesta tasca, semblant molt més plausible que aquesta informació provingués d'algun responsable del negoci declarant, el que a totes llums permet confirmar que quan l'alta laboral per compte de F intervenia, la relació laboral avui examinada per compte de la demandada no es trobava encara extingida.

És cert com s'indica en la decisió recorreguda, que el Sr. S.E.D.M. tenia determinada experiència en l'àmbit dels recursos humans per raó de l'activitat que desenvolupava en qualitat de responsable i de coordinador dels negocis de la societat demandada i no és menys cert que una lectura atenta del document de quitança li hauria permès conèixer-ne el seu contingut. No obstant, no pot oblidar-se que entre les parts existia una relació de confiança extrema, fins el punt que la Sra. J.J. admetia davant de tercers que per a ella el Sr. S.E.D.M. era com un fill (cfr. testifical del Sr. J.R.A., foli 45 en relació al foli 159 posició 6ª), i fins i tot en la seva confessió en judici ha admès que entre ells existia una relació d'amistat i de confiança absoluta (foli 40 en relació al foli 106, pregunta 2ª). Aquesta relació de confiança i amistat molt important, explica que el Sr. S.E.D.M. pogués adoptar un grau de diligència inferior.

Tampoc es pot perdre de perspectiva que el document de quitança laboral era redactat des de la societat A, SL emprant paper de l'establiment

comercial E, el que permet qüestionar-ne que el treballador se'n trobés a la seva iniciativa.

Finalment no es pot obviar el clar avantatge que per a l'empresari resultava del fet que el treballador desistís voluntàriament del seu lloc de treball i no hagués de ser acomiadat com sia que en definitiva s'estalviava eventuais compensacions econòmiques i preavisos quantiosos en atenció a la durada de la relació laboral i el salari que percebia l'actor, sense que en cap moment s'hagi acreditat que amb l'estructura comercial que mantenia a través de la mercantil B, SL, les prestacions a satisfer al demandant esdevenien assumibles.

En atenció a tot el que acaba de ser exposat, no es pot considerar que el desistiment o resolució de comú acord de la relació laboral intervingués de conformitat amb els paràmetres que ha pogut establir aquest Sala segons la qual *"(…) ha de resultar d'una voluntat lliure, reflexionada i inequívoca i correspondre a unes conveniències personals del treballador i no a una intervenció de l'empresa"* (TSJC-399/2016, TSJC-312/2016, TSJC-121/14, TSJC-221/12, TSJC-137/12, TSJC-60/2018 ...). En atenció a les clares irregularitats enumerades, cal reconèixer el dret per al Sr. S.E.D.M. a obtenir la indemnització prevista en l'art. 98 del CRL.

V.- Quant a les modalitats de càlcul, atès que la relació laboral s'iniciava el dia 24-11-1997 i s'extingia el 22-12-2016, la prestació laboral es desenvolupà durant 19,09 anys. Pel que es refereix a la seva retribució fixa s'extreu dels fulls de salari incorporats i de les declaracions realitzades davant de la CASS, que el salari global brut ascendia a 3.204,60.- € mensual (equivalents a 106,82.- € diaris), sense que es prevegi cap retribució extraordinària o complementària, de tal manera que la indemnització bruta a percebre ascendeix a **91.763,72.- €**, a quin pagament haurà de condemnar-se la societat defenent i que haurà de ser

incrementada dels interessos legals comptadors des de la data de contesta a la demanda i fins el dia del seu total pagament.

Malgrat en la seva demanda, la representació processal de l'actor, pretengui una indemnització superior, la mateixa ha estat calculada amb fonament a les disposicions de l'art. 82.2 del CRL quan, la mateixa ha d'intervenir en mèrits dels termes de l'art. 82.3.

VI.- Pel que es refereix als havers laborals reclamats en la demanda, ha d'observar-se que aquestes eren rebutjats per la Sentència recorreguda i que en aquesta alçada la part recurrent no ha introduït cap mena d'aparell argumental encaminat a discutir la decisió adoptada.

VII.- Per tot l'exposat, escaurà estimar parcialment el recurs d'apel·lació i revocar la Sentència de data 28-3-2018 disposant que ha d'estimar-se parcialment la demanda articulada pel Sr. S.E.D.M. condemnant-se la societat A, SL a satisfer al demandant una indemnització bruta per import de 91.763,72.- € que ha de ser augmentada dels interessos legals des de la data de la contesta a la demanda i fins el dia del seu total pagament.

Escau imposar les costes processals causades en ambdues instàncies a la societat A, SL amb el benentès que les mateixes hauran d'incloure els honoraris d'advocat i de procurador de la societat demandant el tot en mèrits de la constant jurisprudència d'aquesta Sala en matèria laboral.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

ESTIMAR parcialment el recurs d'apel·lació formulat per la representació processal del Sr. S.E.D.F.M. revocant-se la Sentència de l'Hble. Tribunal Unipersonal del Batlle de data 28-3-2018 condemnant la societat A, SL a satisfer al demandant una indemnització bruta per import de 91.763,72.- € que ha de ser augmentada dels interessos legals des de la data de la contesta a la demanda i fins el dia del seu total pagament. Escau imposar les costes processals causades en ambdues instàncies a la societat A, SL amb el benentès que les mateixes hauran d'incloure els honoraris d'advocat i de procurador del demandant.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. Presidenta de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.